

Svet
Evropske unije

Bruselj, 21. avgust 2023
(OR. en)

12391/23

AGRI 469
AGRIFIN 99
AGRIORG 96
AGRILEG 162
DELECT 112

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	21. avgust 2023
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	C(2023) 5448 final
Zadeva:	DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../... z dne 17.8.2023 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s tržnimi standardi za sektor sadja in zelenjave, nekatere proizvode iz predelanega sadja in zelenjave ter sektor banan in o razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 1666/1999 ter izvedbenih uredb Komisije (EU) št. 543/2011 in (EU) št. 1333/2011

Delegacije prejmejo priloženi dokument C(2023) 5448 final.

Priloga: C(2023) 5448 final

Bruselj, 17.8.2023
C(2023) 5448 final

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../...

z dne 17.8.2023

o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s tržnimi standardi za sektor sadja in zelenjave, nekatere proizvode iz predelanega sadja in zelenjave ter sektor banan in o razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 1666/1999 ter izvedbenih uredb Komisije (EU) št. 543/2011 in (EU) št. 1333/2011

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE DELEGIRANEGA AKTA

Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov (uredba o SUT) določa pravila glede tržnih standardov v sektorjih sadja in zelenjave ter banan. Z Uredbo se poleg tega na Komisijo prenaša pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za te sektorje.

Namen tega delegiranega akta je uskladiti obstoječe uredbe Komisije o tržnih standardih za sadje in zelenjavo ter banane s pooblastili iz uredbe o SUT, ki temeljijo na pravnem okviru za pooblastila, uvedenem z Lizbonsko pogodbo. Ta pooblastila deloma sestavljajo prenesena pooblastila, deloma pa izvedbena pooblastila. Zato bi bilo treba Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 543/2011, Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 1333/2011 in Uredbo Komisije (ES) št. 1666/1999 razveljaviti ter v skladu s členoma 290 in 291 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) nadomestiti z delegiranim in izvedbenim aktom.

Drugi namen tega delegiranega akta je uskladitev s cilji strategije od vil do vilic, zlasti v zvezi z več informacijami za potrošnike in zmanjšanjem zavržene hrane. To je tudi priložnost za posodobitev in poenostavitev pravil z združitvijo zakonodaje o sadju in zelenjavi z zakonodajo o bananah in rozinah ter črtanjem zastarelih določb.

Ta delegirani akt v skladu z več spremembami standardov kakovosti Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo (UN/ECE) spreminja tudi obstoječe tržne standarde. Da bi se zlasti izognili nepotrebnim oviram v trgovini, bi bilo treba posebne standarde za jagode uskladiti s standardi UN/ECE.

Sprejetje tega delegiranega akta nima finančnih posledic.

2. POSVETOVANJA PRED SPREJETJEM AKTA

Posvetovanja, v katera so bili vključeni strokovnjaki iz vseh 27 držav članic, so bila izvedena v okviru strokovne skupine za kmetijske trge, ustanovljene v skladu z uredbo o SUT, zlasti v zvezi z vidiki, ki spadajo na področje uporabe uredbe o enotni SUT – vrtnarski proizvodi, ter so potekala 23. septembra 2022, 26. oktobra 2022, 22. novembra 2022, 24. januarja 2023 in 24. marca 2023.

Na teh srečanjih so službe Komisije predstavile spremenjene različice besedil, pri čemer so se upoštevale ugotovitve in pripombe, ki so bile podane na srečanjih ali pisno poslani službam Komisije. Na teh sestankih so lahko kot opazovalci sodelovali Strokovnjaki Evropskega parlamenta.

Deležniki so imeli priložnost oceniti več različic osnutka delegirane uredbe, saj so bile objavljene v registru strokovnih skupin Komisije. Pripombe, prejete na podlagi tega, so se upoštevale v največji možni meri.

Pripombe so bile prejete in upoštevane tudi med splošnim javnim posvetovanjem, ki je ob objavi osnutka delegirane uredbe na portalu za boljše pravno urejanje potekalo od 21. aprila 2023 do 19. maja 2023.

Povratne informacije je predložilo 41 deležnikov, ki predstavljajo podjetja/družbe, poslovna združenja, nevladne organizacije in sindikate. Večino povratnih informacij sta predložili dve državi članici (66 %). Večina se jih nanaša na obvezno navedbo države porekla na etiketi. V več prispevkih (večina trgovcev in predelovalcev iz ene države članice) se opozarja na izzive, ki jih prinaša določba o proizvodih četrtega razreda, pri čemer so izpostavljeni stroški in potreba po prilagoditvi za izvajalce. Zdi se, da se v teh prispevkih ne upošteva, da se

obveznost navedbe države porekla za četrti razred uporablja glede na sedanjo Uredbo (EU) št. 543/2011 in da so v osnutku delegirane uredbe samo jasneje opisane ustrezne pravne določbe in opredelitve proizvodov, kot so zahtevale države članice. V večini teh povratnih informacij je navedeno, da se jim z novim besedilom preprečuje uporaba sadja in zelenjave, ki nista v skladu s tržnimi standardi, kar povzroča tveganje povečanja količine zavržene hrane. Nekateri deležniki, zlasti združenja proizvajalcev in potrošnikov, v povratnih informacijah pozdravljajo obveznost navedbe države porekla, nekateri pa tudi pozivajo, naj se dodatno razširi, da bi potrošnikom zagotovili dovolj informacij. Komisija meni, da je osnutek ustrezen kompromis med potrebo potrošnikov po sprejemanju dovolj ozaveščenih odločitev in izzivi nekaterih izvajalcev pri prilagajanju. V osnutku je za olajšanje slednjega predviden dovolj dolg rok za uporabo novih pravil (1. januar 2025). Poleg tega je bil osnutek po pripombah o tveganju nastajanja živilskih odpadkov spremenjen tako, da je pojasnjeno, da se lahko za proizvode četrtega razreda uporabi poenostavitev, odobrena za mešanice različnih proizvodov in vrst proizvodov, ter da se sveži proizvodi, ki se uporabljajo za te priprave, izvzamejo iz obveznosti izpolnjevanja tržnih standardov. Pojasnjeno je bilo tudi, da za proizvode četrtega razreda razen navedbe porekla ne veljajo nobeni drugi splošni ali posebni tržni standardi. Druge povratne informacije dobrodelnih organizacij so bile povezane z izvzetjem podarjenega sadja in zelenjave iz tržnega standarda. V predlogu je že določeno izvzetje od večine zahtev, z izjemo nekaj elementov, ki zagotavljajo, da se kakovost podarjenih proizvodov ne poslabša prekomerno. Druga sprememba, ki je bila uvedena na podlagi nekaterih prejetih prispevkov, se nanaša na nadaljnjo poenostavitev tržnega standarda za banane, proizvedene na območjih z manj ugodnimi podnebjem.

Obveščeni so bili tudi partnerji STO.

3. PRAVNI ELEMENTI DELEGIRANEGA AKTA

Ta delegirani akt temelji na členih 75(2) in 76(4) ter členu 89 Uredbe (EU) št. 1308/2013.

Delegirani akt dopolnjuje uredbo o SUT, tako da združuje in spreminja pravila o tržnih standardih, ki so trenutno določena v Izvedbeni uredbi Komisije (EU) št. 543/2011, Izvedbeni uredbi Komisije (EU) št. 1333/2011 in Uredbi Komisije (ES) št. 1666/1999, usklajuje ta pravila s strategijo „od vil do vilic“ in spreminja poseben tržni standard za jagode ter razveljavlja Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 543/2011, Izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 1333/2011 in Uredbo Komisije (ES) št. 1666/1999.

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) .../...

z dne 17.8.2023

o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s tržnimi standardi za sektor sadja in zelenjave, nekatere proizvode iz predelanega sadja in zelenjave ter sektor banan in o razveljavitvi Uredbe Komisije (ES) št. 1666/1999 ter izvedbenih uredb Komisije (EU) št. 543/2011 in (EU) št. 1333/2011

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007¹ ter zlasti členov 75(2) in 76(4) ter člena 89 Uredbe,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Uredba (EU) št. 1308/2013 vzpostavlja skupno ureditev kmetijskih trgov, ki med drugim vključuje sektor sadja in zelenjave, sektor proizvodov iz predelanega sadja in zelenjave ter sektor banan. Z njo se poleg tega na Komisijo prenaša pooblastilo za sprejemanje delegiranih in izvedbenih aktov o tržnih standardih za te sektorje ali njihove proizvode.
- (2) Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 543/2011² določa podrobna pravila za sektorja sadja in zelenjave ter predelanega sadja in zelenjave ter zagotavlja tržne standarde za vse sveže sadje in zelenjavo ter podrobne določbe glede pregledov skladnosti s tržnimi standardi. Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1333/2011³ določa tržne standarde za banane, pravila za preverjanje skladnosti z navedenimi tržnimi standardi in zahteve za obvestila v sektorju banan. Uredba Komisije (ES) št. 1666/1999⁴ določa podrobna pravila glede minimalnih tržnih lastnosti za nekatere sorte rozin. Navedene uredbe so bile sprejete na podlagi Uredbe (ES) št. 1234/2007 Evropskega parlamenta in Sveta⁵. Uredba (ES) št. 1234/2007 je bila pozneje nadomeščena z Uredbo (EU) št. 1308/2013, ki vsebuje pooblastila na podlagi pravnega okvira za pooblastila, uvedenega z Lizbonsko pogodbo.

¹ UL L 347, 20.12.2013, str. 671.

² Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 543/2011 z dne 7. junija 2011 o določitvi podrobnih pravil za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 1234/2007 za sektorja sadja in zelenjave ter predelanega sadja in zelenjave (UL L 157, 15.6.2011, str. 1).

³ Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1333/2011 z dne 19. decembra 2011 o določitvi tržnih standardov za banane, pravil za preverjanje skladnosti s temi tržnimi standardi in zahtev za obvestila v sektorju banan (UL L 336, 20.12.2011, str. 23).

⁴ Uredba Komisije (ES) št. 1666/1999 z dne 28. julija 1999 o podrobnih pravilih za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 2201/96 glede minimalnih tržnih lastnosti [lastnosti] za nekatere sorte rozin (UL L 197, 29.7.1999, str. 32).

⁵ Uredba Sveta (ES) št. 1234/2007 z dne 22. oktobra 2007 o vzpostavitvi skupne ureditve kmetijskih trgov in o posebnih določbah za nekatere kmetijske proizvode („Uredba o enotni SUT“) (UL L 299, 16.11.2007, str. 1).

- (3) Da bi uskladili in poenostavili pravila o tržnih standardih, o pregledih skladnosti in o uradnih obvestilih za navedene sektorje, vključili spremembe, ki so potrebne glede na izkušnje, in uskladili pravila s pooblastili iz Uredbe (EU) št. 1308/2013, je primerno, da se združijo v enoten sklop pravil v delegirani uredbi in izvedbeni uredbi ter da se razveljavijo Uredba (ES) št. 1666/1999 ter izvedbeni uredbi (EU) št. 543/2011 in (EU) št. 1333/2011.
- (4) Člen 75(1), točke (b), (c) in (d), Uredbe (EU) št. 1308/2013 pooblašča Komisijo, da določi tržne standarde za sadje in zelenjavo, predelano sadje in zelenjavo ter banane. V skladu s členom 76(1) Uredbe (EU) št. 1308/2013 se lahko sadje in zelenjava, ki se potrošniku prodajajo sveži, tržijo le, če so neoporečne in zadovoljive tržne kakovosti ter je navedena država porekla. Za zagotovitev enotnega izvajanja navedenih določb je primerno določiti podrobnosti, da se omogoči splošen tržni standard za vse sveže sadje in zelenjavo.
- (5) Ohraniti bi bilo treba posebne tržne standarde za sadje in zelenjavo, za katera se uporablja člen 76(1) Uredbe (EU) št. 1308/2013, na podlagi ocene njihove ustreznosti in ob upoštevanju zlasti proizvodov, ki se v smislu vrednosti na podlagi podatkov iz Eurostatove podatkovne zbirke statističnih podatkov o zunanji trgovini (COMEXT) še naprej največ tržijo.
- (6) Proizvodi iz predelanega sadja in zelenjave ter dozorele banane niso zajeti v členu 76(1) Uredbe (EU) št. 1308/2013 ali v posebnem tržnem standardu. Kljub temu je v okviru sporočila Komisije z dne 20. maja 2020 z naslovom Strategija „od vil do vilic“ za pravičen, zdrav in okolju prijazen prehranski sistem⁶ (strategija „od vil do vilic“), katere cilj je tudi opolnomočenje potrošnikov za ozaveščeno in trajnostno izbiro hrane, označevanje porekla za potrošnike pomembno in nujno ter bi zato moralo biti obvezno tudi za proizvode, namenjene neposredni porabi po preprostih postopkih, kot sta sušenje ali zorenje.
- (7) Glede na široko paleto sort banan, ki se tržijo v Uniji, in tržne prakse bi bilo treba ohraniti minimalne standarde za nezrele zelene banane. Vendar je primerno, da se tržni standard za banane uskladi s kodeksom Codex Alimentarius in razširi na več sort, da se preprečijo nepotrebne ovire v trgovini. Da bi v okviru strategije od vil do vilic zmanjšali količino zavržene hrane in izgubo hrane, zlasti z večjo prožnostjo pri rezanju na kose, je primerno, da se opusti zahteva za najmanj štiri plode na šop banan, določena v kodeksu Codex Alimentarius. Glede na zastavljene cilje je primerno, da se državam članicam proizvajalkam banan na njihovem ozemlju za lastno proizvodnjo dovoli uporaba nacionalnih standardov, če ta pravila niso v nasprotju s standardi Unije in ne ovirajo prostega prometa banan v Uniji.
- (8) Upoštevati bi bilo treba dejstvo, da podnebni dejavniki otežujejo pogoje za proizvodnjo na Madeiri, Azorih, v regiji Algarve, na Kanarskih otokih, Kreti, v Lakoniji in na Cipru. Posledično nekatere banane pri pridelavi na navedenih geografskih območjih ne zrastejo do minimalne dolžine, določene v mednarodnem standardu. V navedenih primerih bi bilo treba dovoliti trženje takih banan.
- (9) Da bi preprečili nepotrebne ovire v trgovini v primeru posameznih proizvodov, za katere je treba določiti posebne tržne standarde, bi morali biti navedeni standardi enaki tistim, ki jih je sprejela Ekonomska komisija Združenih narodov za Evropo (UN/ECE). Če ni bil sprejet noben poseben tržni standard na ravni Unije, za proizvode

⁶ COM(2020) 381 final.

velja, da so v skladu s splošnim tržnim standardom, kadar lahko imetnik dokaže, da so proizvodi v skladu s katerim koli veljavnim standardom UN/ECE.

- (10) Da bi upoštevali strategijo od vil do vilic in interese potrošnikov, bi se morale v tržnih standardih za vse sektorje, ki jih zajema ta uredba, ohraniti zahteve glede visoke kakovosti, določene z mednarodnim soglasjem, hkrati pa bi morali spodbujati alternativne uporabe, da se preprečita izguba hrane in nastajanje živilskih odpadkov, kadar se standard ne upošteva. To bi moralo veljati za vse proizvode, ki niso v skladu z zahtevami razreda II tržnih standardov UN/ECE, vendar so še vedno užitni. Zato bi bilo treba določiti izvzetja od uporabe tržnih standardov za nekatere proizvode, ki so namenjeni predelavi ali ki jih proizvajalec prodaja neposredno potrošnikom.
- (11) Nekateri proizvodi iz sadja in zelenjave imajo lahko lastnosti, ki niso v skladu z veljavnimi tržnimi standardi. Tradicionalna pridelava in lokalna poraba navedenih proizvodov sta lahko kljub temu uveljavljeni. Da ne bi preprečili lokalnega trženja proizvodov, za katere lokalne skupnosti menijo, da so primerni za porabo, vendar niso v skladu s tržnimi standardi Unije, bi bilo treba te proizvode izvzeti iz tržnih standardov Unije, razen če je verjetno, da bo to izvzetje preprečilo ali izkrivilo konkurenco na znatnem delu notranjega trga ali ogrozilo prosto trgovino ali doseganje katerega od ciljev iz člena 39 Pogodbe.
- (12) V skladu s členom 76(4) Uredbe (EU) št. 1308/2013 lahko zaradi zmanjšanja upravnega bremena za trgovce in organe, ki izvajajo nadzor, več proizvodov iz sadja in zelenjave odstopa od tržnih standardov. Kljub temu je označevanje porekla nujno za potrošnike in v skladu z usmeritvijo politike strategije „od vil do vilic“ za zagotovitev več informacij, da se potrošnikom omogoči bolj ozaveščena izbira, zato bi morala biti navedba države porekla za take proizvode obvezna.
- (13) Tržne standarde v zvezi s proizvodi za donacije bi bilo treba poenostaviti, da se zmanjša upravno breme za trgovce, ne da bi to vplivalo na kakovost. Če je na proizvodu jasno označeno, da je namenjen donaciji, bi morali biti drugi podatki o označevanju neobvezni. Kljub temu bi moral biti v skladu s splošnim tržnim standardom glede kakovosti, da se zaščiti prejemnik donacije.
- (14) Da bi zagotovili pravilno in učinkovito izvajanje pregledov, bi bilo treba na računih in spremnih dokumentih, ki niso namenjeni potrošnikom, navesti nekatere osnovne informacije, ki jih vključujejo tržni standardi.
- (15) Podatki, ki se zahtevajo v skladu s tržnimi standardi, bi morali biti jasno navedeni na embalaži in/ali etiketi. Za preprečevanje goljufij in primerov zavajanja potrošnikov bi morali biti potrošnikom pred nakupom na voljo podatki, ki jih zahtevajo tržni standardi, tudi pri prodaji na daljavo, pri kateri po izkušnjah obstaja tveganje goljufije in izogibanja varstvu potrošnikov, ki ga zagotavljajo standardi.
- (16) Da bi preprečili zavajanje potrošnikov glede razreda, podatki, ki se zahtevajo pri prodaji na drobno, ne bi smeli vsebovati izrazov, kot sta „vrhunski“ in „prvorazredni“ ali podobnega besedila, ki ni zakonsko predpisano za opredelitev dejanske kakovosti proizvoda, kljub temu pa se lahko navedejo druge informacije, kot so „letalski prevoz“ ali podobne informacije o dejstvih, ki ne zavajajo potrošnika.
- (17) Da bi preprečili zavajanje potrošnikov glede porekla proizvodov, mora biti navedba države porekla vidnejša od navedbe države pakirnice.
- (18) Enote pakiranja, ki vsebujejo mešanice različnih proizvodov ali vrst proizvodov, zajetih v tej uredbi, so zaradi povpraševanja nekaterih potrošnikov na trgu vse pogostejše. Pravično trgovanje zahteva, da so proizvodi ali vrste proizvodov, ki se

prodajajo v isti enoti pakiranja, enake kakovosti. Za proizvode, za katere niso bili sprejeti standardi Unije, se lahko to zagotovi z uporabo splošnih določb. Zato je treba določiti zahteve glede označevanja za mešanice različnih proizvodov ali vrst proizvodov v isti enoti pakiranja. Te zahteve bi morale biti manj stroge od tistih, določenih s tržnimi standardi, saj je označevanje mešanic bolj obremenjujoče, njihova uporaba pa lahko ovira trženje navedenih proizvodov.

- (19) Uvoz sadja in zelenjave iz tretjih držav mora biti v skladu s tržnimi standardi ali standardi, ki so jim enakovredni. Zato bi bilo treba določiti pogoje, pod katerimi se za uvožene proizvode šteje, da glede na tržne standarde Unije zagotavljajo enakovredno raven skladnosti.
- (20) Da bi izvajalcem in nacionalnim upravam zagotovili dovolj časa za prilagoditev spremembam, ki jih uvaja ta uredba, bi se morala ta uredba uporabljati od 1. januarja 2025.
- (21) Glede na vsebinsko povezavo med pooblastili iz Uredbe (EU) št. 1308/2013, kar zadeva pravila o tržnih standardih, minimalnih zahtevah glede kakovosti za proizvode iz sektorja sadja in zelenjave ter skladnosti uvoženih proizvodov s tržnimi standardi Unije, je primerno, da se ta pravila določijo v istem delegiranem aktu –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

Uvodne določbe

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

1. Ta uredba določa pravila, ki dopolnjujejo Uredbo (EU) št. 1308/2013 glede tržnih standardov iz člena 75(1) navedene uredbe, minimalnih tržnih zahtev za proizvode iz sektorja sadja in zelenjave, ki se potrošniku prodajata sveža, iz člena 76 navedene uredbe in skladnosti uvoženih proizvodov s tržnimi standardi Unije iz člena 89 navedene uredbe.
2. Ta uredba se uporablja za naslednje sektorje in proizvode:
 - (a) sektor sadja in zelenjave iz člena 1(2), točka (i), Uredbe (EU) št. 1308/2013;
 - (b) suho sadje z oznakami KN 0804 20 90, 0806 20 in ex 0813 iz dela X Priloge I k navedeni uredbi;
 - (c) banane z oznako KN 0803 90 10 iz dela XI Priloge I k navedeni uredbi.
3. Za namen te uredbe se država porekla proizvoda določi v skladu s členom 60 Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁷.

⁷ Uredba (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (UL L 269, 10.10.2013, str. 1).

POGLAVJE II

Tržni standardi

Člen 2

Splošen tržni standard za sadje in zelenjavo iz člena 1(2), točka (a)

1. Zahteve iz člena 76(1) Uredbe (EU) št. 1308/2013 so splošen tržni standard za sadje in zelenjavo iz člena 1(2), točka (a).
Sadje in zelenjava iz člena 1(2), točka (a), sta skladna z navedenim splošnim tržnim standardom, razen če zanj velja poseben tržni standard.
Podrobnosti splošnega tržnega standarda so določene v delu A Priloge I k tej uredbi.
2. Kadar imetnik sadja in zelenjave iz odstavka 1 lahko dokaže, da so proizvodi skladni s katerim koli veljavnim standardom, ki ga je sprejela Ekonomska komisija Združenih narodov za Evropo (UN/ECE), se zanje šteje, da so v skladu s splošnim tržnim standardom iz odstavka 1.
3. „Imetnik“ za namene tega člena pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ki ima fizično posest zadevnih proizvodov ali jih ponuja za prodajo na daljavo ali prek kakršnih koli digitalnih sredstev.

Člen 3

Navedba porekla za nekatere proizvode iz predelanega sadja in zelenjave ter dozorele banane

Država porekla se navede na naslednjih proizvodih:

- (a) suhem sadju z oznako KN ex 0813, kot je določeno v delu X Priloge I k Uredbi (EU) št. 1308/2013;
- (b) suhih figah z oznako KN 0804 20 90;
- (c) rozinah z oznako KN 0806 20;
- (d) dozorelih bananah z oznako KN 0803 90 10, ki so dozorele na ozemlju Unije.

Člen 4

Posebni tržni standardi za sadje in zelenjavo ter banane

1. Naslednji proizvodi ali sektor so v skladu s posebnimi tržnimi standardi, določenimi v delu B Priloge I:
 - (a) jabolka;
 - (b) agrumi;
 - (c) kivi;
 - (d) solata, kodrolistna endivija in endivija eskariol;
 - (e) breskve in nektarine;
 - (f) hruške;
 - (g) jagode;

- (h) paprika;
- (i) namizno grozdje;
- (j) paradižnik;
- (k) banane.

2. Za namene odstavka 1, točka (k), velja naslednje:

- (a) poseben tržni standard za sektor banan je določen v delu B, del 11, Priloge I za sorte banan, navedene v dodatku k navedeni prilogi, razen banan, namenjenih predelavi. Ta tržni standard se uporablja za banane s poreklom iz tretjih držav v fazi sprostitve v prosti promet, za banane s poreklom iz Unije v fazi prvega raztovarjanja v Uniji in za banane, ki se potrošniku prodajajo sveže na območju proizvodnje v fazi odpreme iz pakirnice.
- (b) Poseben tržni standard iz člena (a) ne vpliva na uporabo nacionalnih predpisov v poznejših fazah trženja, če nacionalni predpisi:
 - (i) ne ovirajo prostega pretoka banan s poreklom iz tretjih držav ali z drugih območij Unije in so v skladu s tržnimi standardom iz prvega pododstavka in
 - (ii) niso nezdružljivi s tržnim standardom iz prvega pododstavka.

Člen 5

Izjeme in izvzeta od uporabe tržnih standardov

1. Z odstopanjem od člena 76(2) in (3) Uredbe (EU) št. 1308/2013:

- (a) se skladnost s tržnimi standardi ne zahteva za naslednje proizvode:
 - (i) proizvode, ki so jasno označeni z besedilom „namenjeno predelavi“ ali „za živalsko krmo“ ali katerim koli drugim ustreznim besedilom, in:
 - so namenjeni industrijski predelavi ali
 - se potrošnikom prodajajo na drobno za njihovo osebno porabo in so namenjeni temu, da jih predelajo, ali
 - so namenjeni pripravi proizvodov iz pododstavka (b)(xvii) tega odstavka ali
 - so namenjeni živalski krmi ali drugi neživilski uporabi;
 - (ii) proizvode, ki jih proizvajalec prodaja neposredno potrošnikom za njihovo osebno uporabo na njihovem kmetijskem gospodarstvu ali na zadevnem območju proizvodnje, kot ga opredeli pristojni organi;
 - na lokalnem trgu na mestu, rezerviranem le za proizvajalce, ali
 - z neposredno dostavo;
 - (iii) proizvode, ki se tržijo kot užitni kalčki, po klitju semen rastlin, razvrščenih kot sadje in zelenjava iz dela IX Priloge I k Uredbi (EU) št. 1308/2013;
 - (iv) proizvode iz določene regije, ki se v navedeni regiji prodajajo na drobno, če je tam tradicionalna lokalna poraba dobro uveljavljena ali v izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih, ob upoštevanju pogojev iz odstavka 4 tega člena;

- (b) skladnost s tržnim standardom se ne zahteva za naslednje proizvode, razen glede navedbe države porekla iz člena 76(1) Uredbe (EU) št. 1308/2013:
- (i) negojene gobe z oznakami KN ex 0709 51 do 0709 56 in 0709 59;
 - (ii) kapre z oznako KN 0709 99 40;
 - (iii) grenke mandlje z oznako KN 0802 11 10;
 - (iv) oluščene mandlje z oznako KN 0802 12;
 - (v) oluščene lešnike z oznako KN 0802 22;
 - (vi) oluščene orehe z oznako KN 0802 32;
 - (vii) oluščene pistacije z oznako KN 0802 52;
 - (viii) oluščene makadamije z oznako KN 0802 62;
 - (ix) oluščene pinjole z oznako KN 0802 92;
 - (x) pekan orehe z oznako KN 0802 99 10;
 - (xi) druge oreške z oznako KN 0802 99 90;
 - (xii) posušene pisange z oznako KN 0803 10 90;
 - (xiii) suhe agrume z oznako KN ex 0805;
 - (xiv) mešanice tropskih oreškov z oznako KN 0813 50 31;
 - (xv) mešanice drugih oreškov z oznako KN 0813 50 39;
 - (xvi) žafran z oznako KN 0910 20;
 - (xvii) proizvode, razvrščene kot sadje in zelenjava ter navedene v delu IX Priloge I k Uredbi (EU) št. 1308/2013, ki so bili pripravljene na način, ki presega obrezovanje, kot je navedeno v veljavnem posebnem standardu UN/ECE, ali niso nedotaknjeni v smislu splošnega tržnega standarda in so pripravljene, da se neposredno porabijo sveži ali kuhani;
- (c) v primeru donacije, ki ni brezplačna distribucija, zajeta v sporazumih in sklepih, iz člena 222 Uredbe (EU) št. 1308/2013 ali ni podprta v okviru operativnih programov v skladu s členom 52 Uredbe (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta⁸, morajo biti proizvodi, ki jih zajema ta uredba, v skladu s splošnim tržnim standardom, razen glede določb o označevanju, pod pogojem da so jasno označeni z besedilom „namenjeno donaciji“ ali enakovredno označbo.

2. Z odstopanjem od člena 76(2) in (3) Uredbe (EU) št. 1308/2013 se skladnost s tržnimi standardi na določenem območju proizvodnje, kot ga opredeli zadevna država članica – tudi v primeru če je navedeno območje proizvodnje, kot ga opredeli država članica, nadnacionalno – ne zahteva za naslednje proizvode:

- (a) proizvode, ki jih pridelovalec proda obratom za pripravo in pakiranje ali skladiščem ali jih vanje dostavi ali pošlje s svojega kmetijskega gospodarstva;

⁸ Uredba (EU) 2021/2115 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. decembra 2021 o določitvi pravil o podpori za strateške načrte, ki jih pripravijo države članice v okviru skupne kmetijske politike (strateški načrti SKP) in se financirajo iz Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), ter o razveljavitvi uredb (EU) št. 1305/2013 in (EU) št. 1307/2013 (UL L 435, 6.12.2021, str. 1).

- (b) proizvode, ki se pošiljajo iz skladišč v obrate za pripravo in pakiranje;
 - (c) proizvode s poreklom iz EU, ki niso v skladu s tržnimi standardi iz te uredbe zaradi „višje sile“⁹, ki državam članicam omogoča, da se odločijo, da se lahko proizvodi na njihovem ozemlju tržijo pod pogoji, ki jih določijo.
3. Za uporabo odstopanj iz odstavka 1, točka (a)(i) in (ii) ter točka (c), in odstavka 2 trgovci pristojnemu organu države članice predložijo dokaze, da zajeti proizvodi izpolnjujejo pogoje iz navedenih odstavkov, zlasti glede njihove predvidene uporabe.
 4. Trgovci lahko odstopanje iz odstavka 1, točka (a)(iv), uporabijo le, če so države članice predhodno sprejele pravila za izvzetje takih proizvodov. Ni verjetno, da bi taka pravila preprečila ali izkrivila konkurenco na znatnem delu notranjega trga ali ogrozila prosto trgovino ali doseganje ciljev iz člena 39 Pogodbe. Države članice nemudoma uradno obvestijo Komisijo o pravilih, ki so jih sprejele v zvezi s tem. Komisija druge države članice obvesti o vseh uradnih obvestilih o takih pravilih.
 5. Uradna obvestila Komisiji iz odstavka 2, točka (c), in odstavka 4 se pošljejo v skladu z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2017/1183¹⁰.

Člen 6

Podatki v celotni dobavni verigi

1. Podatki, ki se zahtevajo z določbami o označevanju iz Priloge I, so prikazani čitljivo in na vidnem mestu na eni strani embalaže ter natisnjeni neizbrisljivo, neposredno na embalažo ali etiketo, ki je sestavni del embalaže ali pa je nanjo pritrjena in ni zavajajoča.
2. Za blago, ki se pošilja v razsutem stanju in naklada neposredno na prevozno sredstvo, se podatki iz odstavka 1 navedejo v dokumentu, ki spremlja blago, ali na obvestilu, ki se namesti na vidno mesto v prevoznem sredstvu.
3. Pri pogodbah, sklenjenih na daljavo, v smislu člena 2(7) Direktive 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta¹¹ so podatki na voljo, preden je nakup sklenjen, vključno z eno samo državo porekla proizvoda, ki se dejansko ponuja v prodajo.
4. Na računih in spremnih dokumentih, razen računih za potrošnike, se jasno navedejo ime in država porekla proizvodov ter, kadar je to ustrezno, razred, sorta in trgovska vrsta, če to zahteva poseben tržni standard, ali pa dejstvo, da je proizvod namenjen za predelavo.
5. Možnost označevanja regionalnega ali lokalnega porekla iz dela B Priloge I ne posega v zaščito, zagotovljeno nekaterim geografskim označbam v skladu z Uredbo (EU) št. 1151/2012 Evropskega parlamenta in Sveta¹².

⁹ Obvestilo Komisije C(88) 1696 o višji sili v evropski kmetijski zakonodaji (UL C 259, 6.10.1988, str. 10).

¹⁰ Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/1183 z dne 20. aprila 2017 o dopolnitvi uredb (EU) št. 1307/2013 in (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta glede pošiljanja informacij in dokumentov Komisiji (UL L 171, 4.7.2017, str. 100).

¹¹ Direktiva 2011/83/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o pravicah potrošnikov, spremembi Direktive Sveta 93/13/EGS in Direktive 1999/44/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Sveta 85/577/EGS in Direktive 97/7/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 304, 22.11.2011, str. 64).

¹² Uredba (EU) št. 1151/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. novembra 2012 o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil (UL L 343, 14.12.2012, str. 1).

Člen 7
Podatki pri prodaji na drobno

1. Pri prodaji na drobno so podatki, ki se zahtevajo v tej uredbi, čitljivi in na vidnem mestu. Proizvodi se lahko namenijo za prodajo, če trgovec na drobno vidno, čitljivo in jasno navede podatke o državi porekla in, če je ustrezno, razred in sorto ali trgovsko vrsto tako, da se potrošnik ne zavaja.

Dodatni izrazi, ki nakazujejo boljšo kakovost, se ne smejo vključiti. Etiketa zlasti ne sme vsebovati nobenega opisnika kakovosti, razen informacij, navedenih v zahtevi za označevanje, kot je določena v Prilogi I.

Kadar je navedena država pakirnice in/ali odpremnika ali kadar je v imenu navedene sorte lokacija, so znaki za navedbo države porekla večji in vidnejši od znakov, ki se uporabljajo za državo pakirnice in/ali odpremnika ter sorto, če je drugačna.

2. Za proizvode, ki so predpakirani v smislu Uredbe (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta¹³, se poleg vseh informacij, ki jih zahtevajo tržni standardi, v skladu s pravili iz navedene uredbe navede neto teža.

Člen 8
Mešanice

1. Dovolj se trženje enot pakiranja z neto težo 10 kg ali manj, ki vsebujejo mešanice različnih proizvodov ali vrst proizvodov, zajetih s to uredbo, če:
 - (a) so proizvodi in vrste proizvodov iste kakovosti in če vsak proizvod izpolnjuje ustrezen poseben tržni standard, ki se uporablja, ali splošen tržni standard, ki se uporablja, če ni posebnega tržnega standarda za zadevni proizvod;
 - (b) je enota pakiranja označena v skladu s to uredbo in veljavnimi določbami Uredbe (EU) št. 1169/2011 in
 - (c) mešanica različnih proizvodov ni zavajajoča za potrošnika.
2. Zahteve iz odstavka 1, točka (a), se ne uporabljajo za proizvode, ki so vključeni v mešanico in niso proizvodi iz sektorjev sadja in zelenjave, suhega sadja ali banan iz člena 1.
3. Če imajo proizvodi v mešanici različnih proizvodov ali vrst proizvodov, zajetih v tej uredbi, poreklo iz več kot ene države članice ali tretje države, se lahko imena držav porekla nadomestijo z eno od naslednjih navedb, če je to ustrezno:
 - (a) „EU“;
 - (b) „zunaj EU“;
 - (c) „EU in zunaj EU“.

¹³ Uredba (EU) št. 1169/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o zagotavljanju informacij o živilih potrošnikom, spremembah uredb (ES) št. 1924/2006 in (ES) št. 1925/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive Komisije 87/250/EGS, Direktive Sveta 90/496/EGS, Direktive Komisije 1999/10/ES, Direktive 2000/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv Komisije 2002/67/ES in 2008/5/ES in Uredbe Komisije (ES) št. 608/2004 (UL L 304, 22.11.2011, str. 18).

POGLAVJE III

Tržni standardi v zvezi z uvoženimi proizvodi

Člen 9

Pogoji, pod katerimi se za uvožene proizvode šteje, da zagotavljajo enakovredno raven skladnosti

1. Komisija lahko za sektorje iz člena 1(2), točka (a), na zahtevo tretje države odobri preglede skladnosti s tržnimi standardi, ki jih opravi tretja država pred uvozom v Unijo.
2. Odobritev iz odstavka 1 se lahko dodeli tretjim državam, na ozemlju katerih proizvodi, ki se izvažajo v Unijo, izpolnjujejo tržne standarde Unije ali vsaj standarde, ki so jim enakovredni, v skladu s členom 8(2) Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2023/xxxx [Urad za publikacije: vstavite številko dokumenta C(2023) 5449]¹⁴.
3. Odobritev se uporablja le za proizvode s poreklom iz zadevne tretje države in je lahko omejena na nekatere proizvode.
4. Inšpekcijski organi tretjih držav, ki bodo zadolženi za preglede skladnosti s tržnimi standardi, morajo za odobritve iz odstavka 1:
 - (a) biti uradni organi ali organi, ki jih uradno prizna pristojni organ tretje države;
 - (b) zagotoviti zadovoljiva jamstva in imeti na voljo potrebno osebje, opremo in objekte za izvajanje pregledov v skladu z metodami iz člena 10(1) Izvedbene uredbe (EU) 2023/xxxx [Urad za publikacije: vstavite številko dokumenta C(2023) 5449] ali enakovrednimi metodami.

POGLAVJE IV

Končne določbe

Člen 10

Razveljavitve

Uredba (EU) št. 543/2011 ter izvedbeni uredbi (EU) št. 1333/2011 in (ES) št. 1666/1999 se razveljavijo.

Sklicevanje na razveljavljene uredbe se šteje za sklicevanje na to uredbo in Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2023/xxxx [Urad za publikacije: vstavite številko dokumenta C(2023) 5449], kot je ustrezno, ter se bere v skladu s korelacijsko preglednico iz Priloge II k tej uredbi.

¹⁴ Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/xxxx z dne [...] o določitvi pravil glede pregledov skladnosti s tržnimi standardi za sektor sadja in zelenjave, nekatere proizvode iz predelanega sadja in zelenjave ter sektor banan (UL L [...], [...], str. [...]) [Urad za publikacije: vstavite številko, datum in sklice na UL dokumenta C(2023) 5449].

Člen 11
Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2025, razen člena 5(1), točka (c), ki se uporablja od datuma začetka veljavnosti te uredbe.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 17.8.2023

Za Komisijo
Predsednica
Ursula VON DER LEYEN